םז.

מלה פ"ג מ"ג, ב) חלה פ"גמשנה ו חולין קלד., ג) ניומא א) חלה פייג מייג, כ) חלה פייג מייג, כ) קוח חלין קלה, ב) ניומא מג. וש"קן, ד) [חולין קלה:],
 ס) [בייב קמג. וש"קן,
 ח) חוקפתא חרומות פייד חוקפתא חלה פייג, ה"ז ע"ש, ק) ל"ל דמלמא, ל"ה. מ) ל"ל בת יום אחד,

מוסף רש"י

געשה עד שלא נתגייר. חיוב חלה הכל הולך אחר גלגולה, משגלגל בה הוי חיובה וגלגול העכו"ם פוטר. דכתיב עריסותיכם, אם עד שלא נתגייר נתגלגלה פטור (חולין קלד.). עריסותיכם כדי עיסתכם. זחלזי כדי עיסתכם. במדבו ניתנה להם תורה ושם נאמו ניתנה נהם מורה ושם נחמר להם כדי עריקותיכם של עכשיו חייב בחלה, וכמה עיקת חדבר עומר לגלגלת, והעומר עשירית החיפה והחשבון עולה לחמשה לוגין לפוריים שהן שבעה רבעים לפוריים שהן שבעה רבעים מחשבת השהבים למוריים שהם שבעה רבעים מחשבת השהבים מחשבת החיים למוריים שהם שבעה רבעים מחשבת החיים מחשבת מחשבת החיים מחשבת החיים מחשבת החיים מחשבת החיים מחשבת ועוד מדבריות, שהן מ"ג בילים וחומש בילה כדאמרינן . בעירובין בפ' כילד משתתפין . ודף פג:) איפה שלש סאיו (רף פג.) לרפה שלם שהרן סאה ששת קבין הרי איפה י״ח קבין קב ד' לוגין הרי איפה ע״ב לוגין, עשירית דידה קבין קבי ל וגין הכי חיפה ע"ע לוגין, עשירית דידה ע"ע לוגין, עשירית דידה כמה הוה שבעה לוגין שהן לשבעים לוג ולשני לוגין שהן הייב בילים עשירית שלהן בילה וחומש, הרי שבעת לוגין ובילה חומושם בילה הלוגין שבע בילים בילים הלוגין בילים הייבר בילים בילים הלוגין בילים בילים הלוגין בילים בילים הלוגין בילים ששה בילים הרי מ"ג בילים ולומש (שם קלה:).

רבינו גרשום להפקיע מיד מעשר ותורמין משל כל על של כל דהוי מן החייב על החייב: ור' יוסי ור' שמעון סברי מירוח העובד כוכבים פוטר. וגלגול עיסת הקדש דפוטר מן החלה נמי פשיטא ל . דתנן הקדיש עיסה עד שלא גלגלה ופדאה ואח״כ גלגלה כשהיא חולין או שהקדישה משגלגלה שגלגולה היתה כשהיא חוליו חייבת בחלה: כשהיא חולין חייבת בחלה:
עד שלא גלגלה הקדישה
וגלגלה הגובר כשהיא
הקדש: שבשעת חובתה
פטורה. בשעה שהיא ראויה
להתחייב בחלה היתה
מחרה שהיתה ביד בהובה: עד שלא נתגייר פטור. דגלגול העובד כוכבים פוטר: התם הוא לענין מירוח דכתיב דגנד דגנד (תירשך) דתלת דגנך כתיבי ראשית דגנך ותירשך כוכבים והוי מיעוט אחר מיעוט לרבות דאינו פוטר: או דלמא ר' יוסי ור' שמעון קתני לה להא מתני דגלגול עובד כוכבים מתני דגלגול עובד כוכבים
דפטור כי היכי דקק פוכרי
גבי מירוח עובד כוכבים
אבל וי מאיר ורי יהודה.
אבל יי מאיר ורי יהודה.
ממירוח העובד כוכבים
מרחב ראשית הגבן וכתיב
מראשית רגבן וכתיב
מראשית עריסותיכם מה
מראשית אינו מינור אפ ולנול התם אינו פוטר אף גלגול עובד כוכבים אינו פוטר: יהא רעוא דאחזיה בחלמא. בחלום אי דברי הכל פוטר אי לא: הא תרומתו ל) אסורה לזרים ותרומה מסורה לזרים ותרומה בחוצה לארץ אינה מדמעת בחוצה צריך להעלותה באחד ומאה אלא מותרת לזרים דאפי תרומת ישראל לעולם קסבר דמירות אובד בחוצה לארץ מדרבנן היא: כוכבים נמי פוטר והא דאמר הא תרומה בארץ . אסורה ומדמעת מדרבנן . היא אסורה גזירה משום בעלי כיסיז בני אדם עשירים בעלי כיסין בני אום עשידים שלוקחין תבואה מעובדי כוכבים ומישראל ואי אמרת דהאי דוביו מעובד כוכבים

גלגול הקדש. לענין חלה: פוטר. מן החלה אם נתגלגלה עיקה ביד הקדש ואחר כך נפדית: ופדאתה ד] חייבת. דביד הדיוט נתגלגלה: שבשעת חוכתה. היינו גלגול: פעור. מן החלה הואיל ובהיותו עובד כוכבים נתגלגלה: ספק. אם משנתגייר גלגלה או בהיותו עובד

כוכבים גלגלה: חייב. דלחומרא אולינן. והשתא מיבעי ליה הן להאי דגלגול עובד כוכבים פוטר מאן התני לה: ואפי' ר"מ ורבי יהודה דמחייבי התם. גבי מירוח מיפטרי הכח: ו] התם. היינו טעמא ון דמירוח עובד כוכבים אינו פוטר משום לתרים) דגנך ה] כתיבי דכתיב (דברים יב) לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך וכתיב (שם יד) ואכלת לפני וגו׳ מעשר דגנך וכתיב (שם יח) ראשית דגנך חד למילף דיגונך ולא דיגון הקדש ש! מירוח הקדש (4) אייתור להו תרי דגנך למעט דיגון עובד כוכבים הוה דיגון עובד כוכבים מיעוט אחר מיעוט דתרי קראי ממעטי ליה: ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות. דיגון עובד כוכבים דחייב. ואי קשיא מאי חזית דמרבית לדיגון עובד כוכבים רבי ין להקדש תרין מסתברא יאן עובד כוכבים הוה ליה לרבויי שכן נאכל בלא פדיון כשל ישראל: ראשים ראשים. ראשית דגנך (שם) ראשית עריסותיכם (צמדבר טו) מה להלן מירוח עובד כוכבים לא פטר דמרבינן לה ממיעוט אחר מיעוט אף גלגול עובד כוכבים אינו פוטר: שהפריש פטר חמור. שהפריש שה לפדיון פטר חמור שנולד לו בהיותו עובד כוכבי': וחלה. מעיסה שגילגלה בהיותו עובד כוכבים: הא תרומתו אסורה. דמירוחו אינו פוטר כדמרבינן לעיל ממיעוט אחר מיעוט: חלת עובד כוכבים בארץ. כלומר אפילו מתבואה הגדילה בארץ: ותרומתו. מתבוחת חולה לחרך דחפי׳ גבי ישראל לא הויא אלא מדרבנן: [הא תרומתו בארץ]. יבן כלומר מכלל דתרומתו בארץ מדמעת דמירוח עובד כוכבים אינו פוטר אע"ג דגלגולו פוטר מחלה וקשיא לרבא דאמר מאן דמחייב מחייב בחלה: מדרבנן. כלומר לעולם הא דקתני לגבי חלה

גלגול פוטר הנך תנאי היא דפטרי לעיל [סו:] במירוח והא יג] דקתני (כ) לעיל מדוקיא הא תרומתו אסורה מדרבנן הוי אסור: גוירה משום בעלי כיסין. עשירים שלוקחין תבואה יד] מחמרים ואי שרית ללוקח מן העובד כוכבים שלא יעשר דמירוח עובד כוכבים פוטר אתי למימר נמי לוקח מחמר ישראל פוטר. ל"א משום בעלי כיסין

שיש להן קרקעות הרצה וחסים על רוב מעשרות מון ויקנוהו לעובדי כוכבים וימריחום עובדי כוכבים ומפקע ליה ממעשר: ס״ה מעיקרא לרבות של שותפין ושמא כולהו ש"מ וא"ת דהכא בעי תרי קראי חד לעובד כוכבים וחד להקדש וכן לגבי מירוח כדפירש בקונטרס וכן בפרק שני דבכורות (דף יג:) לגבי אונאה בעי תרי יה! עמיתך חד למעוטי עובד כוכבים וחד למעוטי הקדש ובפ״ק דפסחים (דף ה: ושם) ממעטיטן מחד לך של אחרים ושל גבוה וגבי מקין נמי דרשיטן בצ"ק (דף מ:) רעהו ולא עובד כוכבים והקדש וי"ל דכיון דגלי לן הכא גבי

חלה דהקדש ועובד כוכבים שוין הוא הדין בכל דוכתא והא דמיבעיא לן חרי קראי גבי אונאה שאני התם דס"ד כיון דמוסיף חומש בהקדש כ"ש דאית ביה אונאה ואע"ג דהקדש שוה מנה שחיללו על שוה פרוטה מחולל ויש ספרים דגרסי הכא חד כדי עיסותיכם כדדרשינן בראשית הגו (חולין קלה:) ולא גרסינן ולא עיסת עובד כוכבים ולגירסא זו הקדש ועובד כוכבים מחד קרא נפקא: עובד כוכבים שהפריש פפר חבור. פירש בקונטרס שהפריש שה וקשה אפי' בשל ישראל ליכא משום קדושה דחולין גמורין הוא ומנן בפ' קמא דבכורות (דף ט.) ואם מת נהנין בו אלא ודאי בפטר יש חמור גופיה מיירי כרבי יהודה דתניא בפרק קמא דבכורות (גם זה שם:) פטר חמור אסור בהנאה דברי ר' יהודה: ותרובותו אינה מדמעה. משמע הא תרומת חולה לארך דישראל מדמעת והא דאמר בפ' עד כמה (בכורום כו. ושם) גבי תרומת חולה לארך מבטלה ברוב רבה מבטל לה ברוב ואכיל לה (איירי) בימי טומאתו לא כדברי ב] פרש"י דאם נתבטל ברוב שריא אפי' לזר והכא משמע בהדיא דמדמעת ואסור אלא לכהן בימי טומאחו דוקא הוא דשריא דרבה כהן הוה ומדבית עלי קאתי ומיהו אותם שתי חלות שעושין אחת לאור ואחת לכהן כדתנן במסכת חלה פרק בתרא (מ״ח) אם נתערבה אותה של כהן אינה מדמעת ושרי אפי׳ לור כדמוכח בירושלמי [פ״ד דחלה] דאמר עלה

הורה רבי אבהו בבצרה שהיא צריכה רוב אמר רבי יונה מלמד שהיא עולה בפחות (מאחד) ממאה ואינה נאסרת ובאחד ומאהן א"ר זעירי מתני אמרה כן אפי׳ אחד באחד דתניא ונאכלת עם הזר על השולחן ומשמע ליה לפי המסקנא דאפילו אחד באחד שרי ושמא היכא דאותה חלה שהיה של כהן ככר גדול שנתערב אין להקל כדאשכחן (בילה דף ג:) גבי את שדרכו [לימנות] דרבי עקיבא מוסיף אף ככרות של בעל הבית דחשיבי ולא בטלי ומיהו מדהקילו כל כך דמסיק בירושלמי דאפי׳ אחד באחד שרי מסתברא דלא שנא: גזירה משום בעדי ביםין. אליבא דר״ש דפטר לעיל מירוח עובד כוכבים מסקינן הכי דחייב מדרבנן ומדמעת בארץ וחימה דאמרינן בריש פרק שני דקדושין (דף מא:) תרומת עובד כוכבים מדמעת וחייבין עליה חומש ור"ש פוטר וי"ל דהתם מדאורייתא פליגי א"ינ אחומש הוא דפליג ומודה דמדמעת ואם תאמר

אף בנות כותים נדות מעריסתן בו ביום גזרו וההיא דבנות כד א מיי פ"ח מהלי בותים תוהמינו דות' נדה וד) ברדי תאיר דאתר גירי אחת הג כותים מוקמינן במס' נדה (דף לב.) כרבי מאיר דאמר גירי אמת הן ומשום דלא דרשי אשה ואשה לרבות הטנה בת יום אחד וי"ל דעל כרחין אפי׳ למאן דאמר גירי אריות הן אית ליה נמי ההיא גזירה דכולהו תנאי מודו בשמונה עשר דבר ואע"ג

בו ג מיי׳ שם הלכה ט טוש״ע י"ד סימן של סעיף ד: בז ד מיי' פ"א מהלכות תרומות דבבנות עובדי כוכבים לא גזרו טוש"ע י"ד סימן שלא סעיף מעריסתן אלא בת שלש דחזיא לביאה ד:
בח ה מיי פי"ב מהלי
ביכורים הלכה יו
טוש"ע י"ד סימן שכא סעיף
כב נוסימן של סעיף
בה"ם:
בה"ה]: כמו בחינוה עובד כוכבים בבו תשע שנים ויום אחד כדאיתא בפרק אין מעמידין (ע"ז דף לו.) החמירו על כותים שלא יטמעו בהם משום דדמו בהג"ה]: בש ו מיי פ"ו מהלכות ביכורים הלכה י: ל ז מיי פ"ו מהלכות קלת לישראל ונוהגין במלות במקלת ולהכי חשיבי שתי גזירות דאינן שוות תרומות הלכה טו וופ"ד ואפי׳ למאן דבעי למימר מעיקרא ש) בן הלט"ו טוש"ע י"ד סימן שלא :סעיף מדן יום אחד חשיבי שתי גזירות משום דאי הוו גזרו אעובדי כוכבים לא הוה ידעינן כותים לפי שאין הכותים

הגהות הב"ח

וכו' הוה האי דיגון עוכד כוכבים: (ב) ד"ה מדרבנן וכו' והא דקתני ומיכת לעיל נמחק:

שיטה מקובצת

1) דגנך דגנך יתירי. עי׳ פ״ה וא״ת למ״ד בפרק השולח יש קנין ואפיק ליה מדגנך ולא דגן עובד כוכבים היכי מפיק ליה להכי הא איצטריכו כולהו לדרשות דהכא לחייב מירוח לורשת הכגל לחיים מירות העובד כוכבים ולפטור מירות הקדש ועוד תימה אמאי לא אמרינן ההם אין מיעוט אחר מיעוט אלא לבות כדאמר הכא לגבי מירות עובד כוכבים ו"יל דתרייהו נפקא שפי מינה דתרייהו נפקא שפי מינה דא למירות לחודיה אתא למעו עובד נוכבים להייל לבתוב קרא מירותוך ואי לקנין עובד כוכבים לחודיה אתא לכתוב תבואתך אלא מדכתיב דגנך ש"מ תרתי וגם . איז לומר התם ואיז] מיעוט ר מיעוט ואלא] לרבות בתבואת ישראל קאמר והכי . נמי מוכח בבכורות דאמר נמי מוכח בככורות האמר הלוקח טבלים ממורחין מעשרון והן שלו ומקשים העולם אמאי מעשרן הא אמרינן תבואת זרעך ולא הלוקח ואמר ר"ח, הא המירוח אבל לוקח היינו לאחר מירוח איבל לוקח קודם מירוח חייב כיון דנתמרח התם בלוקחן הישראל מן . העובד כוכבים קודם מירוח . ואפ״ה פריך התם דמרחינהו מאז אילימא דמרחינהו , נובד כוכבים מירוח העובד נוכבים פוטר אלמא דמירוח פוטר בעיסת ישראל דהכא גבי מירוח כתיב דיגונך ולא דיגון עובד כוכבים אבל התם מי כתיב גלגולך ולא גלגול עובד כוכבים עריסותיכם כתיב וכיון דעיסה של ישראל כוכבים עריסותיכם כתיכ וכיון דעיסה של ישראל וה אחייב ככל ענין בחלה: (1) תיבות כדי עיסתכם וחד עריסותיכם נמחק: (1) עובדי כוכבים וחד עריסותיכם: חייבת בחלה שהרי נתגלגל בידי מדינו התייד ומה"ד ביד הדיוט הס"ד ומה"ד משנתגלגלה משגלגלה הקדישה ופדאתה חייבת דביד: סן ליה מאן קתני לה להאי דגלגול העובדי: ו] דהתם: ז] טעמא דאמרי

ך ייעתו שכיגי מדל מתותתם יהות לשכיג דמוזים לתותשעו ומה מתוכנה זו ההמיז ום שמא האחרי.

לכל היחיי: פן ריגון הקדש

לרכל יחיר: פן מעשרות חיקנהו

ובחום נקט מקנים אותה לעובד כוכבים שהרי מירוח העובד כוכבים פוטר למאן דאית ליה אפילו בתבואת ישראל כדפי לעיל. תוס

אחרות: פו) תיבות ומעריטותיכם דריש לייש: ויון זרבא בעי לאוקמא: יוון תרי מינוטי חד: יוון המור גופיה ומיהא לישנא דהפרש ק"ק.

מיהו ייל הפריש כלומר שנתנו לכהן והכהן חייב לפדות כדאיתא בתוספתא היודע בכהן שיפדהו מותר ליתן, תו"ח: כ) כדברי המפרש:

דהאי דובין מעובד כוכבים ליפטר דמירות העובד כוכבים פוטר זמנין דובין מישראל דחייב במעשר ואמר מעובד כוכבים זבן או תבואה שגדלה בשדהו יאמר דמעובד כוכבים זבנה כדי לפטור

גלגול הקדש פוטר #דתנן "הקדישה עיסתה עד שלא גלגלה ופראתה חייבת משגלגלה ופראתה חייבת יהקדישה עד שלא גלגלה וגלגלה הגובר ואחר כך פראתה פטורה שבשעת חובתה היתה פמורה בעי רבא גלגול עובד כוכבים מאי מיתנא תנן בי גר שנתגייר והיתה לו עיםה נעשה עד שלא נתגייר פמור משנתגייר חייב ספק חייב הא מאן קתני לה דברי הכל היא ואפי' רבי מאיר ורבי יהודה דקמחייבי התם פמרי הכא התם הוא דכתיב 16 דגנד דגנד יתירא הוי מיעום אחר מיעום ואין י מיעום אחר מיעום אלא לרבות אפילו עובדי כוכבים אבל הכא תרי זימני עריסותיכם כתיב חד עריסותיכם כדי יעיםתכם וחד עריםותיכם ולא עיםת עובדי כוכבים ולא עיסת הקדש או דלמא רבי יוסי ורבי שמעון קתני לה דקא פמרי אבל רבי מאיר ורבי יהודה גמרי ראשית ראשית מהתם אמר רבא יהא רעוא יהאחזיה בחילמא הדר אמר רבא מאן דאמר ימירוח העובד כוכבים פוטר גלגול העובד כוכבים פוטר מאן דאמר מירוח העובד כוכבים אינו פומר גלגול העובד כוכבים אינו פוטר איתיביה רב פפא לרבא יהעובד כוכבים שהפריש פטר חמור וחלה מודיעים אותו שהוא פטור וחלתו נאכלת לזרים ופטר חמור גוזז ועובד בו הא תרומתו אסורה והא האי תנא דאמר מירוח העובד כוכבים אינו פוטר וגלגול עובד כוכבים פוטר ועוד איתיביה רבינא לרבא יחלת עובד כוכבים בארץ ותרומתו בחוצה לארץ מודיעין אותו שהוא פמור חלתו נאכלת לזרים ותרומתו אינה מדמעת הא תרומתו בארץ אסורה ומדמעת והא האי תנא דאמר מירוח

אילעאי שותפות מדכתיב נאנך ורבנן מוקמי ליה לשותפות עובד כוכבים ור' אילעאי נפקא ליה מראשית דגנך ורבנן ראשית הפסיק הענין אלמא דאי העובד כוכבים אינו פוטר גלגול העובד כוכבים לאו דאפסיק בראשית הוה אמינא דדגנך קאי אגו נאנך אע"ג דלאו

אדוקים כעובדי כוכבים ואי הוו

גזרו אכותים הוה אמינא משום

דדמו לישראל חיישינן לאיטמועי

טפי והא דמוקי לה בנדה כר"מ משום

סיפא דקתני והכותים מטמאים

משכב תחתון כעליון לפי שהם בועלי

נדות והא דקאמר רבי יוסי בגמ' (נדה

דף לב.) מעשה היה והטבילוה קודם

לאמה לאו משום דטעמיה משום נדות

אלא משום דלא ליהוי כי חוכא

ואיטלולא אי הוו גזרי דליהוי טמאה

ולא חזיא וא"ת ולר"מ היכי הוי מי"ח

דבר הא בכל דוכתא הכי דינא ואפילו

מדאורייתא דהא רבי מאיר חייש

למיעוטא וי"ל דמיעוטא דלא שכיח הוא

והוי כמו מיעוטא דמיעוטא ולא חייש

ל"מ: דבתיב דגנך דגנך יתירא.

פי׳ בקונטרס דתרי כתיבי חד ברחה

אנכי וחד בשופטים ונראה דאין לריך

דתירושך וילהרך הוי כמו דגנך וחשי'

כמו מיעוט אחר מיעוט כדמוכח בפ׳

ראשית הגז (חולין קלה.) דממעט רבי

פומר ימדרבנן גזירה משום בעלי כיסים 785 בדידיה כתיב כל שכן דקחי חתירוש וילהר דכולהו במעשר [כתיבי] ופירוש הקונט' עיקר: חד עריםותיכם ולא עיםת עובר כוכבים וחד עריםותיכם ולא עיםת הקדש. לא דק

דמעיקרא הוה ליה למעוטי עיסת הקדש דמסתבר טפי ואע"ג דממעטינן נמי עיסת מעשר שני לר"מ בפ' כל שעה (פסחים דף לח.) ובפ' לולב הגזול (סוכה לה: ושם) היינו משום דהוי כעיסת הקדש דסבר ממון גבוה הוא ומיהו קלת קשה דהתם מסיק משום דכתיב תרי זימני עריסותיכם ועוד דריש ליה בפ' ראשית הגו (חולין דף קלה:) לכדי עיסותיכם פירוש כשיעור עיסת מדבר מון ומעריסותיכס דריש יון מדבעי לאוקומי

אחר מיעוט (אלא) לדכות קנין עובד כוכבים כי הכא גבי מירוח העובד כוכבים משום דסברא הוא לדכות טפי מירוח העובד כוכבים לפי שגדל שליש ביד ישראל וכן הוא האמה דמ"ר מירוח העובד כוכבים פוטר אפילו העובד מודראל האור הדרי

לורים.
 לורים מדקתני דמרוממו בחו"ל וכו' מדרבנן היא מכלל דבא"י אסורה לורים.